

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Felelős szerkesztő: Soóthy Gyula.

A lap szellemi részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek az egyházmegyei pénztár (Gyulafehérvár vár) címére, reklamációk pedig a kiadóhivatalnak (Papp György) küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Az előfizetés díjai:

Egész évre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	Kor
Félévre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
Negyedévre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	

— Hirdetések díjszabás szerint. —

Küzdelem a kultúráért.

Korunknak úgyszólván minden mozgalmát demokratikus jelszavak hatják át. Egy általános népuradalom van készülöben, amelynek minden látható jelensége arra vall, hogy az eddig lenézett, tudtán kívül és gyakran akarata ellenére kormányzott misera plebs a nemzeti alkotmány kereiteiben úgy akar elhelyezkedni, hogy szava, vagy képviselése az államkormányzás intézésénél döntő súllyal essék a mérlegbe.

A közel jövő tehát a népuradalom korszaka lesz.

Ez adja meg roppant fontosságát minden elhatározásnak, amelynek a célja az, hogy a népet magasabb kultúrára emelje. Minél rohamosabb a kultúra fejlődése, annál többet kell minden embernek tanulnia s annál feltünőbbé válik a nép elmaradottsága, ha az állambatalom, egyesek és egyesületek meg nem tesznek mindent e bántó ellentét megszüntetésére. Méltóvá és alkalmassá kell tenni az alsóbb néposztályokat ama nagy feladatok betöl-

tésére, amelyeket az idők szelleme a politikai és társadalmi életben nekik kijelölt.

A nemzet intelligenciájának a kötelessége, hogy a népet a kultúrában közelebb hozza magához. A történelmi fejlődés folytonossága szünnék meg, ha a nép a maga államfenntartó és államkormányzó hivatásának tudatában a józan ész világos látása helyett vak ösztönével, érzelmeivel vezetné magát, ez végzetes volna mindenképen.

Szerencsére a népművelés szükségességét már akkor felismerték, mikor a demokrácia előnyomulása éreztetni kezdte hatalmát. Az iskola mellett megindultak és virágzásra jutottak a különféle szabadoktatási szervezetek.

A különféle politikai hitvallások és világnézetek exponált harcosai a maguk nemzetholdgító gondolatát és eszméit bámulatos sietséggel törekednek a néppel közölni. Különösen a szabadkőműves destruktív irányzat fanatikussai vetették rá magukat a népre, mert tudják, hogy azé a jövő. Csoda-e hát, ha az iskolán kívüli

oktatás oly nagy lendületet vett s egyszerre közszükségletté vált?

Ha az iskolán kívüli vagy az ugynevezett szabadoktatást a keresztény és keresztényellenes világnézet szempontjából tekintjük, meg kell állapítanunk, hogy mindkettő már jóval túl az előkészületeken, lázas munkában áll. A különbség csak abban van, hogy a keresztény kultúra óriási apparátusa lanyhábban végzi a munkáját, jobban mondva nem azzal az energiával, amilyent a kereszténység nagy érdekei a jövő óriási válságaira való tekintettel okvetlen megkívánának. Az apátikus nyugalom most is általánosabb, mint az elszánt harci készség.

Ezzel szemben a másik oldalon a türelmetlenségnek, az erőszakosságnak oly brutális példákra akadunk minduntalan, hogy ezeknek a nyomán alig vagyunk egyébre képesek, mint a megdöbbenésnek halvány, férfiatlan és erőtlén kifejezésére.

Nem sok túlzással ezt úgy mondhatnók másképp, hogy megdöbbenni kitünően tudunk.

TÁRCA.

„Üdvözlégy Anyám.”

Ely címmel jelent meg nem régen ifj. Buchner Antal esztergomi főszékesegyházi karnagy szerkesztésében egy csinos kis füzet, mely 25 Mária-dalt és 5 alkalmi éneket tartalmaz. E dalok a legkiválóbb egyház-zenei szerzőktől vannak összeválogatva, s mindeniknél előjáték és orgonakiséret is van. Körülbelül 10—12 ének dallama magától a füzet szerkesztőjétől való, a többi dalok előjátékát és orgonakiséretét is nagyjából ő írta. Rajta kívül a következő szerzők érdemelnek említést a füzetben: Lányi E., Luspai Kálmán, Jósavay Gábor, Demény Deszö, Bogisich Mihály stb. A dalok szövegei is többnyire ismert nevű, kiváló költőktől valók. E kis füzet tehát nagy és értékes kincseket rejt magában, s érdemes arra, hogy minden zenekedvelő ember megszerezze. Az itt összegyűjtött

Mária-dalok, s az Oltárizentségről, Szent Istvánról, szt. Antétről stb. szóló alkalmi énekek szép melódiáikkal, fülbemászó dallamukkal igazán méltók arra, hogy a Mária-tiszteelő magyar nép és ájtatos hívőseleg közkiicsévé legyenek. Válogatni e dalok között nehéz, mivel szép és kellemes. A tartalmas kis piros füzet ára 4 kor. Megrendelhető: Zeman J. és Luspai K. uraknál, Hárskut, u. p. Dornó, Gömör vm.

kg.

Tengerszemek.

Irta Anka János. Bonaventura könyvnyomda, Kolozsvár; ára 2 kor.

Tudtommal Anka Jánosnak ez az első költemény kötet. De a mély érzés, a nagy titokzatoságokba burkolt keserű szenvedések ilyen megénekélése, mint ahogy azt ő teszi, nem sejtetik, hogy e gyönyörűen zengő, néhol forróaknak, másutt jéghidegeknek látszó versek mögött fiatal ember szive dobog. Olyan a hatása, mint a vándoré, aki régesrégén járt már köztünk és most újra visszajött, hogy csodálatos felfede-

zéseit elmondja. Beszél a „könny evangéliumáról”, erről a nagy titokról az emberek fiai között. A „köbe vésett” ember e nyugodt, fagyos, s csak a jövő reményére kipiruló tekintete megdöbben. Az ő ideigjutása ez: „Jövendők tűzénél elhamvadt a multam, Babiloni vizek mellett térdre hulltam, Egy pokhálószálon az égbe indultam.” És most itt áll: „Mig országot nyernék a rabszolgáimok, Én a köbe véste csak nézek, csak várok, Meg nem mozdítanak emberi világok.” Ha azt a roppant szenvedést, amiről Anka János énekel, mind átszenvedte, akkor nagyszívú ember; s ha nem szenvedte át s mégis így tud a könnyről énekelni: nagy tehetség.

Anka János szenvedő, de nem erőtlén világnézete két nagy motívumból ered. Az egyik a szociális érzés, az elhanyagolt árva nép szomorú jelenje és ködös kilátásai; a másik a magyar nemzeti érzés, mely igazsága érzetében dacosan szembehelyezkedik hoztartzóinak románságával, mely nyugtot nem hagy neki s egyre hívja „haza”.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV. VÁCI-UTCA 41.

.. A legjobb hírnévnek orvándó s legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára ..

— Hirdetések díjszabás szerint. —

Régen volt, mikor elhangzott a magyar katolicizmus ellen szegezett jelszó: Ki a falukra! Azóta már ott vannak mindenütt. A keresztény eszményeket gyalázó betűk áradata a szabadoktatás változatos köpenybe burkolva már döngető falon is az egyház erősségeit. A misera plebsből feleséges néppé avanzszirozott tömeg könnyedén omlik a romlás karjaiba.

Hol van ezzel szemben a kellő védelem? Talán a Kath. Népszövetség?

Az igaz, hogy a Kath. Népszövetség az University Extension mindenféle változatával szemben mintegy arra volna hivatva, hogy a szabadoktatást keresztény szellemben végezze és biztosítsa, de a valóságban a Kath. Népszövetség, különösen a vidéken, alig egyéb tiltakozó fórumnál. Letette az agitáció fegyvereit, vagy föl sem vette. Nem hatotta át még vezetőit sem annak a tudata, hogy amikor a közlegő népuralom fogadására készülnek mindenütt s minden világnézet és eszmeáramlat igyekszik tért hódítani a nép között, akkor a katolicizmus a maga örök igazságaiért csupán csak numerikus többségének örökös hangoztatásával küzd, mintha minden névszerinti katolikust sajátunknak mondhatnánk.

A katolikusok millióival pedig ne dicsekedjünk. Azokat újból kell szervezni, s a nagy küzdelemre újból ki kell képezni. A szöszök már nem elég erre. A társadalmi, a politikai élet minden mozgalmát, egyesületi tevékenységét ami részünkön úgy kellene irányítani, hogy hassa át azokat minél mélyebben a kath. öntudat. A jó katolikusoktól a krisztusi szellemet teljesen átértő hívőig nagy a távolság s mindaddig, míg ez a távolság áthidalva nincs s a keresztény Magyarországot fenyegető veszedelem nagy-

ságát meg nem értik a milliók, számottevő eredményekre alig számíthatunk.

Minden attól függ, hogy a kultúra terjesztésében összedugott kézzel nézzük-e azt a fanatikus munkát, amelyet a nagy néptömegek megnyerésért, birtokbavételért folytatnak már régóta a keresztényellenes irányzat összes frakciói. Nem, a katolicizmus nem szakíthat a régi hagyományokkal. S ha a multban zászlóvivője tudott lenni a civilizációnak, nem mondhat le arról a jogáról ma sem, hogy a kultúráért való lázas versengésből ki ne vegye a maga részét.

Nincs tehát a kath. szervezetnek életbevágóbb kötelessége, mint az, hogy vegyék föl a versenyt ellenségeinkkel az iskolán kívüli szabadoktatás terén is. Akie a nép, azé a jövő. Kultúra kell, de keresztény kultúra a népnek, s ennek legyen tevékeny szabadiskolája a Kath. Népszövetség is, hogy a diadalmaskodó demokrácia majdan ne az egyház ellen, hanem mellette és vele együtt gyakorolhassa hatalmát.

Levél a harctérről.

Oly találon adta kedves Szerkesztő úr multkor levelének ezt a címet, hogy ma is és különösen ma — meg kell tartanom. Ma állott szembe a pozitív alapon álló keresztény magyar ifjúság szervezetten a Galileikörrel; és mátol fogja kérelhetlenül foly és folyni fog a harc, míg ezt a fekélyt le nem metszöttük magunkról.

Talán meglepi Szerkesztő urat az, amit a Galileikörrel mint egyetemi ifjakból álló körrel mondok. Ez a kör, a világ előtt mint a fiatal óriások köre szerepel. Az újságok után azt hinné az ember, hogy ez Budapest, sőt az ország minden szellemi reformációjának fókusa. Felméretlen erejű rettenetes ellenfél. A multkor két tudományos gyűlésével megrengette a főváros vallási harmoniját.

érdemi, hogy népszerű legyen.

A komoly, szép szimbolikus rajzokat Dobay Zsigmond készítette, s velük a könyveket még művésziabban komolyságra öltöztette.

P. Jánossy Béla: Az Élet mellől. Novellák.

A karácsonyi könyvpiac rengeteg írást zúdított a gyanatlan közönség nyakába; és olvasunk megható dicsőítéseket szerzőkről, kik íme, szívünk-lelkünk gyémánt-értékét önzetlenül ingyen, szórják az olvasók boldogítására. Jó pár esztendeje folyik az emberiségnek ez az óriási mértékben való boldogítása, melyről igazi fogalmuk csak a szépirodalmi lapok belső kritikusaiknak lehet. Nem szabad rossz néven venni a kritikusoktól, hogy ily körülmények között különösen a novelláköteteket bizonyos nagyon kellemetlen előérzessel vágják fel.

P. Jánossy Béla könyvecskéje lépre vezet a kritikust. Mert ennek a kis könyvnek alig száz oldalán meglepően szép elbeszélések vannak, amilyenekhez mai nap nem vagyunk szokva. A kötet 12 novellát hoz „az élet mellől.” Az írójuk mesemondónak született, akiben nemesak rendkívül kedves elbeszélő tehetség,

Ó Jéhogy! A Galileikört mint ifjúsági egyesületet, amennyiben t. i. a maga lábán próbálna járni, a tücsök sem venné észre. A multkor végig néztem soraikon, — mikor tudniillik a vitagyűlésen megjelentek. Szamba sem jöhető emberek; idióta, nyálás zsidó kölyköket láttam közöttük legnagyobb százzal. kiket megtévesztettek a kör nagyszerű jelszavai. Bárgyú módon bámultak, mikor okos szót hallottak s repesett a lelek bennük, Fáber egy egy sikerült rípoztására. Ez a legösszintebb véleményem felőlük tapasztalataim után. Nem vagyok egyoldalú velük szemben, aminthogy rokonszenves előttem programjuknak több értékes pontja s rokonszenves Fáber fővezérük is. Sőt ezt a véleményt is fenntartom s talán nemskára saját otthonukban felkeresve hübben festhetem őket.

Bár a kört kellő értékére redukálva igazán nullának kell tartanom, mégis szervezetten kellett szembeálljunk és nagy és szenvedélyes küzdelem kell vele vívunk. Mögötte állanak tudniillik a páholyok. Ez a kör a magyarországi szabadkőműves páholyok esemeteikertje. 36 páholy örökdió feltő gondolát még álmai fölött is. Azok latják el szusszal — értsd pénzzel. Azok adnak neki programot, előharcosokat. Olyan a viszony közte és a páholyok közt, mint a szív és ütőer közt.

Azután mellette állanak a szakszervezetek. Gondolhatja kedves Szerkesztő úr mit jelent ez, mellette áll az ököl nyers ereje, a komoly ellenérveket fűlsiketítő zajba fojtó torkok.

Eddig lepezettek voltak a támadások, bár mindig onnan indultak ki; úgy onnan indult volt ki a híres keresztmozgalom, mely ki akarta dobni a keresztet az egyetemről. Most aztán feltolták a sisakot, programjukba vették a „minden pozitív és dogmatikus vallás ellen való nyílt harcot”.

Ezt az ökölesapást mi is megéreztük és nagyon megéreztük. Ennek jele és következménye az a szervezkedő gyűlés, mely ma összegyűjtötte a keresztény egyetemi hallgatókat valláskülömbőség nélkül a régi országház nagytérbe, felvette a harcot s programjába vette, hogy addig nem nyugszik, míg abban az eszélődült bandában egyetlen lehet a lehetőség lesz.

Ha felmeri Szerkesztő úr, hogy az előkészítő bizottság hívására megtelt a régi ország-

hanem sok veszedelmet humor van. És ez az egészséges humor novella Jánossy Bélát nagyon sok modern novella-író fölé; bizonyos, hogy benne sokkal több irodalmi érték rejlik, mint akárhány modern erőbeh, kit az ostoba fővárosi kritika minden szolid-elméleti tudástól gondosan ment hig dicsőeneti batrákká nevelték a legszögyenletesebb témák szemtelen megcsinálására. Jánossy Béla tárgyaiban semmi ekzotikus nincsen; ő csak körüljár az életben, mely mellől aztán fényképfelvételeket lop magának.

És az írásán mindenütt meglátszik, hogy az alakjait a maga kedves mesélő szívével vezeti. Ha novelláit senki nem olvasná szívesen, (ami lehetetlen), Jánossy Béla nem törődne vele; mert rajta meglátszik, hogy elsősorban magának írta. És épen ez a biztos sikere. Meg kell szeretnünk az alakjait, mert ő is nagyon szereti őket. A peckes orrú Dédy és Bencén és kis feleségén, kiket persze az anyós veszekeit össze és választ szét, amíg a szívük bírja a külön életet, jót mosolygunk a szerzővel együtt. Kelen Laci szomorú, szinte tragikus sorsán keresztül megérzik az író nagy szeretete. A szivarfüst e tárcá egyike a legpompásabbakkak. A második asszony az írónak a házasságról való szép, férfias gondolkozásáról tesz tanusá-

Ankánál a szenvedés nem jelent boldogtalanságot, sőt örömet; egyik verse szerint csak a szenvedés vezet üdvösségre: az „öröm, a mosoly mind, mind hasztalan”; másutt így átkoz valakit: „Ne tudj te sírni, soha soha. Ne legyen neked bánatod.” A szenvedésnek, a könnynek ez a hiszterikus szeretése talán még sem evangélium?! Legalább is nem Krisztus evangéliuma! Talán Buddháé? Az lehet, de az ilyen „evangélium” nem a mi természetünkön való. A szenvedés erősen szorítja az emberi szívet, bizonyos: nagy jogosultságai is vannak, az is igaz; sok lelket vezet tökéletességre, azt is szívesen elismerem: de a kereszténység sokkal tágabb ennél!

Ami Ankánál a világfelfogásán kívül nagyon figyelemreméltó, az az ő verselése. Formáival lehetőleg tartozkodik a modern költészettől és rendkívüli előszeretettel műveli Arany János nyelvet. De amily igaz, hogy verselése szűk forma-korlátok közt mozog, époly bizonyos, hogy a régi technikával bámulatosan dolgozik! Nyelvezetéből, melyből dúsan előcsillognak a szép szóképek, átvetelek, hasonlatok, az egyik legnagyobb magyar költői nyelvmesternek, Arany Jánosnak tanítványára ismerünk Anka Jánosban. A kis kötet főleg gyönyörű verselése miatt meg-

ház nagy ülésterme, ami nagy numerust jelent, felméri, hogy az intéző bizottság, melyben részt vesz minden felekezet és minden főiskola — melyen belevágott a dologba s felméri, hogy a szenvedélyek immár izásig vannak hevítve, — viszont a Galileikör illetve páholyok is megvetik lábukat, — igazán mondhatja, hogy itt az egyetem falai között erős harc helyén állunk. S ez a harc nem kicsinylendő; a páholyok óriási súlyt lehetnek csemetekertjükre. — önkre nézve sem lehet érdektelen, hogy a mi táborunk, hogy állja meg helyét.

Egyébiránt ez a tábor nagy és temperamentumos. S rá volt a gyűlés hirdetője. Galileistákat lehetőleg távol tartottak. Ez nem vitális volt, hanem a mi szervezkedő ülésünk. A terem teljesen megtelt pozitív vallási alapon álló egyetemi polgárokkal. Ez mintegy 3000 embert jelent.

A rendőrség nagy apparatussal vonult ki. A muzeumkert mellett hosszú sorban állott: a teremben egy kapitány és két rendőr őrködött. A gyűlés paptól mentesített volt. Nem adtak a legcsekélyebb felekezeti színezetet sem, bár az Imrekor emberei fáradoztak érte és benne. Csupa fiatal ember, csupa egyetemi hallgató a padokban is, szónoki emelvényen is, elnöki emelvényen is. Azt demonstrálta ez, hogy amikor egyetemi gyűlést hirdetünk, nem tanárokat és más öreg agyukat állítunk elő. Egy kis incidenst leszámítva zavartalanul és teljes sikerrel ment minden. Elnök tudtul adja a gyűlés célját: hogy a pozitív vallás és hagyományos hazaszeretet nevében felvegyük a Galileikör által indított harcot. Egyszermind egy memorandumot szerkesztünk és juttassunk az illetékes helyre, melyben kívánjuk, hogy a mintegy 4000-nyi, keresztény egyetemi hallgató, vallásias meggyőződése és hazafias érzése tiszteletben tartásuk és megvédésük, — akarata pedig érvényre jusson az elenyészelt frakcióval, a Galileikörrel szemben. Az észlelhető abnormitások gyökere s orvoslását óhajtjuk.

Elnök után egy joghallgató beszélt. Feladata volt kimutatni, hogy a Galileikör kimondott ellensége és nyílt támadásokat intéz I. minden pozitív vallás, 2. a hazaszeretet és 3. a férfi illetve női becsület ellen. Könnyű volt feladata; csak hivatkozni kellett a Galileikör hivatalos lapjára, a „Szabadgondolatra”. Hivatkozott és címt: az eredmény meglepő, a hatás frappans

volt az idézett helyek közt nem a legerősebb volt az, hogy a hazaszeretet: „boldonság” — „embergyilkoló hazaffiság” — „hazafiaskodó történések frazísai”. A vallás pedig „épen olyan méreg, mint a pálinka vagy a nikotin; butit és öl”. A citátumok nyomán végig zúgott a néhány ezer ember közt a morajlás: hallatlan, ez még azoktól a zsidó bikficektől is sok. Ne botránkozzon meg kedves Szerkesztő úr ezeken a kitételeken. Akinek nap-nap után olyan impertinenciát kell látnia és tapasztalnia, bizony lelke mélyéből felkorbácsolódnak az indulatok.

Azután ugyancsak egy joghallgató beszélt, szava tüzes és nyílt harcahívás volt. Nem fog minket meglepésztetni az a hazug frázis, hogy nem hordozzuk Krisztust a szeretet apostolát szívünkben, ha harcot hirdetünk szájunkkal. Akik ezt a frázist a világba dobták, bezzeg nem hivatkoznak arra, hogy Krisztus korbácsot ragadott s úgy ütötte ki a kufárokat az őket meg nem illető helyről.

Nem fog megállítani az a vád, hogy reakcionáriusok vagyunk. Igaz, reakcionáriusok vagyunk és voltunk, mert türelmesek voltunk, megvártuk a legszemtelenebb akciót s csak azután következett a mi reakciónk: a védekezés, most megfordítjuk a dolgot, mi indítunk erős akciót, hogy az ő részükről következzen reakció.

Nem fog megállítani az a vád, hogy meg akarjuk fojtani a szabad gondolkodást, ellenkezőleg mi is szabad gondolkodók vagyunk, amennyiben az ember szabadgondolkodó lehet. De abszolút szabadság nincs: mindennek van normája. A gondolat normája: a logika, az igazság, a tényállások s mi csak e mellé a norma mellé akarjuk terelni a gondolkodást.

Okos és lelkes beszéd volt, sokszor valóssággal zúgott a nagy üvegteret. A gyűlésből már majd két óra eltelt, s a felháborodásnak, megtorlásnak hangulata fokról-fokra hágtott. Utolsó szónok előterjesztette a határozati javaslatot. 5 pontja van, mind az öt mélyen jár.

1. Bizza meg gyűlés a rendezőbizottságot, hogy összeszedje mindazon hazai törvényeket, melyek a bevett vallásfelekezetek megvallásának, gyakorlásának teljes szabadságát biztosítják, az azokat durván inzultálókat büntetik; hogy ilyen módon adott esetekben rögtön in flagranti megtorlást vehessünk.

2. Bizza meg gyűlés a rendezőbizottságot,

hogy utána járjon, vannak-e a Galileikörnek jóváhagyott törvényei (— úgy tudom nincsenek, hanem mint a természetűd. Társ. egyik fiókja, vagy osztálya existál) — és ha vannak, nézzen utána, vajjon azok keretén belül működnek-e?

3. Bizza meg gyűlés a rendezőbizottságot, hogy lépjen érintkezésbe az ország összes fő- és középiskoláival, ismertesse a Galileikör üzenetét és vegye fel illetve vétesse fel ellene minden vonalon a harcot,

4. Bizza meg gyűlés a rendezőbizottságot, hogy szerkesszen egy memorandumot mindnyájunk nevében, melyben a felmerült visszaélések és sérelmek gyökeres orvoslását nyomatékosan kérjük a megfelelő fórumtól.

5. Bizza meg gyűlés a rendezőbizottságot, hogy szükség esetén egy ennél nagyobb és erőteljesebb gyűlést szervezzen és hívjon egybe.

A gyűlés a Szózzattal kezdődött és a Himnusszal végződött. Az egész gyűlés signatúrája pedig az a jelszó: addig nem nyugodni, míg ebben az ezeréves multunkkal és legszentebb érzelmeinkkel szembenálló monstrumban egy lehellet szorong. Minden megéri bizonyos idők multán, ez a mi kelésünk éppen elég érett a metszőkésre.

Az új papi zsolozsmáról.

Főpásztorunk a legújabb 5. sz. körlevelében közli a „Divino Afflatus” kezdetű pápai bulát s a végén következőket írja:

Midőn Szentséges Atyáinknak ezen Apostoli Rendeletét fiúi engedelmességgel fogadván, kihirdetem, kötelezőleg előírom és Veletek, Tisztelendő Testvéreim, teljes szövegében közlöm: halát adok az isteni Gondviselésnek, hogy a Breviarium mindnyájunk által óhajtván várt reformja ezen apostoli intézkedéssel minden nagyobb nehézség és megrázkódtatás nélkül a megvalósuláshoz közel jutott.

X. Pius pápa reformja ismét következetesen keresztül viszi a teljes zsolotárkönyv (Psalterium) elimádkozását, de úgy, hogy az ünnepi officiumok is megmaradjanak és a reformált breviarium mind a mellett sokkal kisebb terhet rőjjon a munkával amúgy is túlhalmozott papságra.

Akinek újabb keletű breviariuma van, annak nem szükséges újat beszerezni, hanem csakis a „Psalterium Breviarium Romanum”

got. Ugyanezt mondjuk az Egy szál róza című darabról is, mely mégis a kötet többi tárcájától messze elmarad. Humora legelőnkebben csillag a Szemtől-szembe c. darabban. A zárdaéletnek rendkívül kedves, vonzó képét adja a Claudia nővér dorgál című. A kötet két legszebb darabja a Sárka diplomája és Soós Terka, mely utóbbinak tragikuma a humoros előadás mellett még erősebben hat.

A kis fehér kötetet nagyon szívesen ajánljuk!
Omega.

Kath. Szemle.

1912. évi eddigi számai oly magas tartalommal lépnek ismét az előbbinek nyomába, hogy a Szent-István Társulat e tekintetben bátran felveheti a versenyt hasonló társulatok tagjaitól. Neves tudósok, szakemberek tollából adja mindig a tudományos s közérdeklő kérdések nagy halmazát. Különféle szemléi mindig tájékoztatnak a legújabb irodalmi s tudományos eseményekről. Nagy és megillető dicsőretet mondunk, mikor állítjuk, hogy a katolikus méltón képviseli azt a tudományos társulatot, mely társulatnak gondolat- s eszmekörét, tevő-

kenységének haladó irányát Zichy Nándor gróf adta meg. A Szent-István-Társulat megalakulása s a Szemlének megindulása egy védekező és egyszermind harcokra induló kath. világnézetnek liberális rombolással való szembeemelését jelezte. S a Szemle minden száma magán hordja programját. Védi a hitet s a szent tradíciókat, melyekbe sokszor nyulnak illetéktelen kezekkel, tudománnyal szembe tudományt szegez. Még a szabadkőműves Faber, a jól ismert tanár is „alapos folyóirat”-nak nevezi, habár „klerikális”.

A Kath. Szemle mindent megad, amit megadhat, de a katolikus intelligencián a sor támogatni és pártolni a Szent-István-Társulatot, mert bizony mondom, a dolgok rendje úgy kívánna, hogy katolikus ember katolikus intézményt pártoljon s ne olya, mely más szemüvegen át nézi a világot.

Új szónoklati folyóirat.

Folyó hóban már a második száma jelent meg az új szónoklati folyóiratnak a Bernardinusnak. Első számával annak idején foglalkoz-

tunk és most lehetjük, hogy az első szám hívós és szép tartalmához és szellemi kiállításhoz fűzött remények fényesen beváltak a II. számnál. Nem a régi sablonos beszédek táposolt utján halad. A Bernardinus szerkesztői tudatában vannak annak, hogy a hitszónoklatra mily nagy feladat vár a XX. században, s hogy a hitszónoklatnak mily fokozott és megnövekedett igényeknek kell megfelelniök. E modern igényekhez és változott körülményekhez van szabva a folyóirat iránya s a beszédek. Nem hosszúra elnyújtott beszédeket ad, hanem inkább vázlatot, bő anyagot, hogy ebből a hitszónok a körülményekhez képest képességeihez és temperamentumához mérten készítse a predikációt, vagy konferenciát. A februári füzetben Gyertyaszentelőre van egy beszéd Trefán páterrel és még vagy 8 ügyes beszéd nagyjólti időre. Szóval külső és belső kiállítással és tartalma egyaránt ajánlatossá teszi a főtisztelendő papságnak. Megrendelhető Kolozsvárt a Bonaventura nyomdában a ferenceseknél. P. Trefán és P. Hédlly szerkesztésében. Előf. ára 8 korona.

cum Ordinatio Divini Officii" is megtagadta s nemcsak nem kerülte, hanem kereste az alkalmat arra, hogy a katolicizmuson egyet rughasson vagy legalább esiphessen.

Hogy ennek az igazgatónak az intézetében milyen szellem uralkodott, arról jobb hallgatni. Elég annyit megemlítenem, hogy ha a szüők valamit el akartak érni, nem az igazgatóhoz, hanem az igazgatónéhez fordultak, akit a diákok maig is így emlegetnek: „Fruzinka mama, a főigazgató.”

Mikor aztán a kondás voltáról soha meg nem feledkeztet totyagos igazgatót a „jól megérdemelt” nyugalomba kergették, a protestánsok s néhányan a címzetes katolikusok körül búcsúlakomát rendeztek tiszteletére. S ezen az ünnepi szónok, a református pap, úgy állította oda az ünnepeltet, mint a katolikusok mintaképet. Mert, úgymond, egyetlen egy vasár- vagy ünnepnapon sem hiányzott — a református templomból.

A katolikus pap, aki szintén jelen volt, csak irult-pirult s mélységesen hallgatott, de utólagosan bevallotta, hogy soha életében nem szegyelte úgy magát, mint e dicsőítés alatt és sohasem követett el nagyobb baklövést, mint akkor, amikor erre a búcsúlakomára elment.

Ébresztő.

Irtá: Zsigmond József.

II.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy szegény kondás, ennek felesége meg egy kis fia. A szegény szüők iskoláztatni szerették volna gyermeküket, de nem lévén módjuk hozzá, a fiú is az apja mesterségét örökölte: kondás lett.

Amint egyszer a kis Eumaios az országút mellett sertésai között heverészett, a távolból hirtelen nagy porfelhőt pillantott meg. Mire föltámaszkodott, már ott termett a negy szép szürke s a fényes hintó, abban meg egy jószágos képű papbácsi, — de nem fekete, hanem lilaszínű reverendában, nagy aranyláncal és aranykeresztel. A bábócskó gyermek, meg elég korán magához térve, gyorsan lekapta fejéről zsiros kalapját s illedelmesen, de jó hangosan köszönt: „Dicsértessék a Jézus Krisztus!”

A hintó nyomban megállott s a kegyelmes püspök — mert az ült benne — oda szólította a kis kondást s barátságos beszélgetésbe ereszkedett vele.

„Mondd csak, kis fiam, tudsz-e keresztet vetni?”

„Tudok — volt a válasz s már vetette is. „Hát imádkozni tudsz-e?”

A gyerek ügyesen elmondta az Úr imádságát, az anyagi üdvözlést s az apostoli hitvallást.

A püspök, kinek a vallásos nevelésben részesült holdképű, bátor gyermek nagyon megtetszett, fölkereste szüleit s nagy meglepetésükre kijelentette, hogy a kis fiút még ma beviszi a városba s a maga költségén taníttatni fogja. Persze, hogy szívesen beleegyeztek.

A szorgalmas fiú szépen haladt előre s tanulmányai végeztével tanár, sőt később igazgató is lett belőle.

Az első években hálásan emlékezett vissza a jóról s jambor, vallásos életet élt.

Mikor azonban a püspök meghalt, a tanár erencesként pillanathban megfedkezett arról a kötelességről, mellyel egyházának tartozik — hisz — s elkövette azt a botlást, mely egész életét döntő hatással volt.

Megnősült. De nem katolikus, hanem protestáns nőt vett feleségül, aki már első nap ruhát cserélt vele: ő húzta föl a nadrágot, a pipógya férjuraatra pedig szoknyát adott s olyan papushost faragott belőle, hogy az, kedves oldalbordájától való félelméből, en. még a vallását

INNEN-ONNAN.

Oláh misszió a Székelyföldön. Legújabbban a lapok egyre-másra hoznak híreket arról a veszedelemről, amely a székelységet az oláhok részéről fenyegeti. Bár az erre vonatkozó közlemények egy részében van némi túlzás és félreértés, egészben véve megis igaz, hogy a székely vármegyék egyik-másik helyeiseiben különös mozgolódás észlelhető, amelyet bátran mondhatunk gyanús-nak is.

Az újságok Szóvatát is megtámadott és veszélyeztetett területek tüntették föl. Hogy mennyiben van ennek alapja s mi igaz a szóvatái állítólagos oláh aknamunkából, erre vonatkozólag az alábbiakban kitűnő forrásból legnagyobb hitelt érdemlő megfigyeléseket közölhetünk.

Tény, hogy Szóvatát a mult karácsonytáján a szóvatái görög kath. hitközségben negyzeser ünnepet tartottak, és pedig 1. ünnepelte a hitközség Szt. Miklós napját, mint búcsünnepet, 2. ünnepelte Gergely János (Juon) g. kath. lelkésznek plebánossá történt kinevezését, 3. ünnepelte azt, hogy a környékbeli oláh papok most legelőször tartották Szóvatán K o r o n á t, vagyis papi gyűlést, 4. ünnepelte azt, hogy néhány pápa egy balázsfalvi teológiai tanárral együttesen három napig tartó missziót rögtönöztek.

Szóvatán körülbelül 15 év óta van g. kath. lelkész, aki nem más, mint a maig is ott levő Gergely János. Azelőtt Szóvata a bözdüjfalusi g. kath. anyaegyházhoz tartozott. Bözdüjfalú bizony messze esik Szóvatától, miért is a s z o v á t a i és az i l y é s m e z e i székelyek, kik különben egy árva szót sem értenek oláhlul, érezvén árságukat, mind át akartak térni a latin szertartásra s evégből jelentkeztek is a plebánosnál. Már előbb is sokan lettek unitáriusok és reformátusok, hogy aztán onnan a kath. egyház kebelébe magukat fölvetéssek.

Ezt megtudva a balázsfalvi érsek, azonnal kiküldötte a székelyudvarhelyi g. kath. esperest, hogy a népet lecsendesítse s megnyugtassa azal, hogy egy igen derék fiatal magyar papot fognak kapni. Így kapták Gergely Jánost.

Annyi bizonyos, hogy Gergely János eddigelő Szóvatán n y i l t a n semmifele dákóromán

felfogást nem árukt el, sőt kérkedett azzal, hogy székely ő s szüőlőktől származott. Ezt szájjal hirdette, de hogy másképp érzett és alattomban másképp cselekszik, az is bizonyítja, hogy a Szóvatához tartozó kis havasi községben, llyésmezőn a g. kath. gyermekeket, akik semmit sem értenek oláhlul, oláh imákra tanítja és a ket r. kath. gyereket is kiküldi az iskolából a vallásóráról.

Egyébb pozitív bizonyítékkal ez idő szerint nemigen lehet előállni, mert az oláh pópák az úgynevezett kultúrmisszióknak még csak a kezdeten állanak, s érthető, ha titkolják tervüket a nyilvánosság előtt.

Mind Ezeket más oldalról jövő értesülésünkkel kiegészítve, a magunk részéről is kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy mindazt a nagy buzgóságot, amelyet az oláh felekezetek papjai a missziók tömeges rendezésében kifejtének, nem vagyunk hajlandók kizárólag a hitbeli élet föllendítésére irányuló akció javára irni. Nem pedig két okból. Először, mert több benne a titokzatosság, semhogy gyanú nélkül lehetne nézni, másodsor pedig nyilvánvaló jelenségek sejtetik, hogy a hitelet ápolásának s a kultúra terjesztésének ürügye alatt dákóromán törekvések és vágyak vannak eltakarva.

Még ugyan nincs veszedelem, de figyelni kell. Figyelni kell az egyes községek népmisztszióra, az itt-ott szórványosan elrendezett papi gyűlésekre, az iskolai és iskolán kívüli oktatásra. Mert, amily dicsőretre méltó cselekedet a vallásos érzés emelésére, a hitelet mélyítésére szánt mozgalmakban való részvétel, ép annyira elítélendő, ha a nemes célok csak megtévesztésül vannak kitűzve s a kitűnő céger alatt az igazi lelkipásztori tevékenység diskreditálására nemzetiségi és politikai ábrándok lappanganak.

A dohányzók tíz parancsolata. 1. Naponta legfeljebb 25 gramm dohányt szabad elhasználni, mert ez a legkisebb adag, amely még nem jár mérgezési tünetekkel.

2. Tekintettel kell lenni a dohány minőségére! Tévedés azt hinni, hogy a hazai, úgynevezett könnyű minőségek, nem volnának ártalmasok.

3. Üres gyomorral sohasem szabad dohányozni! Semmi esetre sem reggelni előtt, ép oly kevésbé ebéd előtt. De nagyon kell óvakodni a késő esteli alomtízó dohányzástól is.

4. Nem szabad a szivart szükség nélkül a szájból tartani és a legvégső végig elszívni. Némelyeknek szokása a szivart fogaik között rágesztelni. Ezáltal a szivar vége átázik és a dohánylével káros anyagai feloldódnak. Ha ilyenkor a nyálát lenyelik, amint ez gyakran megtörténik, a dohánymérgezés egy újabb forrása keletkezik.

5. Tanácsos, a szivarvéget eldobni.

6. A nyelv, a nyálkahártyák, az ajkak és az egész szájüreg gyuladásaít ugyancsak az átázott dohánylével feloldódott mérges anyagaira vezethetjük vissza.

7. A krónikus torokkatarrhus és szaglóérzék eltompulását, amelyben sok dohányzó szenved, a füstnek a gégefő nyálkahártyájával és az orrüregéket való gyakori érintkezéséből magyarázhatjuk ki.

8. Azok a dohányzók tehát, akik állandóan jól kitisztított szivókat használnak, sok káros hatástól óvják meg magukat.

9. A mérgezési tünetek legelőször a szíven észlelhetők: szorulások, amelyek egy-két percig, némelykor tíz percig, sőt hosszabb ideig is éltartanak és egy pár mélyebb lélegzés után maguktól elmaradnak.

10. Ezek a jelenségek már komoly figyelmeztetések a dohányzók részére, ha csak nem akarják magukat a dohánymérgezés komolyabb következményeinek is kitenni.

HIREK.

— **Személyi hír.** Főpásztorunk ma három nap munkakodásra Nagyszebenbe utazott. Gróf Majláth György, püspök urunk bátyja városunkba érkezett.

— **Az Erd. r. kath. Irod. Társulat** folyó hó 26-án választmányi ülést tartott. Jelen voltak: Balázs Endre dr. elnök, Csérni Béla dr., Tamási Áron, Zomorai Dániel, Kovács Lajos, Kőrödy Péter dr., Soóthy Gyula, Héjja Kálmán, Zlamál Agoston, Kőrödy Imre, Szentiványi Róbert dr., Péter Antal dr., Kárpis János, Albert Vilmos, Király Gáspár. Balázs Endre dr. elnök megnyitó beszédében a modernizmus tanításaival foglalkozott, amelynek veszedelmessége annál szembeötlőbb, mert akadnak előkelő katolikusok is, akik magukévá teszik s mellettük kardoskodnak. A kérdés alapos megvilágítása után áttértek a folyó ügyek intézésére. Megvizsgálták a pénztárt s megbízták az elnökséget, hogy a Közművelődés nyomására Papp Györggyel kötött szerződést belátása szerint intéze el. Az elnök bejelenti, hogy az Irod. Társulatnak Zichy Nándor gróf elhunyt alkalmából kifejezett részvényt nyilatkozatára özv. gróf Zichy Nándorné öngyméltósága igen szíves hangú köszönő távirattal válaszolt. Bejelenti továbbá azt is, hogy László Mihály dr. udvari tanácsos belépett a társulat alapító tagjainak sorába. A Gyulafehérvári Takarékpénztár r. t. is 200 koronát adományozott az Irod. Társulatnak. Örömmel vették tudomásul. Bárcsak többen is követnék a jó példát, hogy Irod. Társulatunk felvirágozhaték s a kath. társadalom vezetésében betölthesse azt a hivatást, amely az erdélyi bércek között reá várakozik.

— **Szentségimádás.** Oltáregyletünk vasárnap március hó 3-dikán szentségimádást tart a szokott módon. D. u. 4 kor gyűlés lesz. A szent beszédet az igazgató mondja.

— **A népszövetség gyulafehérvári szervezete** febr. 25-én d. u. 5 órakor beszámoló értekezletet tartott a város háza tanácstermében. Ávéd Jakó lovag, a helyi szervezet elnöke lelkes hangú, tisztelettel áthatott tanulmányban méltatta Zichy Nándor gróf igaz keresztényként leélt életét, s azt a maga teljességében követendő példaképpen állította halgatóságára elé. Utána Jakubek István dr., a helyi zárdaleányiskola hitoktatója mutatta ki világos fejtegetésében, hogy az ipar fejlesztésének hangoztatásában nem nyilvánul meg valamely, valóban az egész nemzetet érintő életkérdés szükségességére; Magyarország agrárállam, s szűz jövője azon fordul meg, mennyire tudja a maga teljességében intenzíven tenni mezőgazdaságát. Majd Bujáki Domokos főgimn. tanár hangoztatta annak szükségességét, hogy a kath. érdekek védelmére erős kath. párt létesüljön a magyar parlamentben, ha nem akarjuk eltűnni ellenfeleinknek a nyugati minták szerint tervezett, előkészített diadalt; ehhez szervezkedés, ehhez a Népszövetség szükséges. Az értekezlet Fejér Gerő dr. volt szervezeti igazgató agítálását méltányolva, tudomásul veszi, hogy az ő munkakörének ellátására Jakubek István dr. és Bujáki Domokos vállalkoztak. Legeslegvégül Konez Viktor dr. ügyvéd indítványára elhatározta az értekezlet, hogy Barkóczy min. tanácsost távirattal üdvözli, mert áthelyezését az egész katolicizmus sérelmének tekinti.

— **Vettük a következő gyászjelentést:** Jézus, Mária, József. Paulai szent Vince! Tetszett

a Mindenhatónak szerettt rendtársnőnket Bellon Mária Szabina fogadalmis nénét életének 61. évében a paulai szent Vincéről nevezett irgalmas nénék társaságából, 1912. február 23-án éjjel, 7/1 órakor kiszóltani, miután szent hivatásban Istennek 32 évig hűségesen szolgált. A temetés február hó 24-én, d. u. 3 órakor volt nagy részvét mellett Ajánljuk lelkét ájtatos imáikba! Gyulafehérvár, 1912. február 23-án. Nyugodjék békeben! Az elüljáróság.

— **Az Utitárs** c. elmékedés könyvből még csak 6 pld. vár megrendelőket. Ha teljesen elfogy, sajtó alá kerül a második kötet.

— **Színházi estek.** A farsangi mulatságok elviharása után itt vannak a színészek. Szilágyi Dezső színtársulata újra beköszöntött, ezúttal is szigorú következetességgel épen a nagybőjt elején. Van valami megható abban a szimpathiában, amely őt ilyenkor hozza Gyulafehérvárra. Ha neki az a felfogása, hogy a város közönségének művészi gyönyörködtetésére most van a legjobb alkalom, hát ebben a meggyőződésben kár volna őt megbolygatni. Társulatának művészetéről azonban meg kell egyetmást mondanunk. Tagadhatalanul a művészetek napjainkban óriási változásokon mennek keresztül. A modern költészet alkotásai bizonyítják ezt a legjobban. Eddig legalább a dráma hagyományos nyomokon járt. Most pedig csak az úgynevezett modern drámáknak van létjogosultságuk, amelyeken egészen új dolgokat kell értenünk. A mai színpad a társadalmi eszmék szolgálatában áll egészen. De nemcsak az új eszméknek a szószólója, hanem az erkölcsöknek is és szinte türelmetlenül hirdeti az erkölcsi világrend elhódását. Ezen a téren is előnyomult a romboló hatalma s a keresztény erkölcsi világrend ellen szokatlan durvasággal támad. A vidéki városok színházlátogató közönségét akárhányszor kellemetlenül lepi meg ez az átalakulás, mert lelki világával nem egyeztetheti össze azt a sok erkölcsi romlottságot, amellyel majdnem minden modern darab telítve van. Ismeretlen és idegen világ tárul föl előtte, amely már nem is pikantériával, hanem világos nyelvű drasztikummal traktálja a nézőket. Így árad szét a fővárosból a vidékre az erkölcselenség bűzhődt levegője. A vidéki színházak és vándor színtársulatok már jórészt ilyen irányban működnek. Nincs okunk rá, hogy a kivételek közé számítsuk a Szilágyi Dezső színtársulatát. Első színdarabjaival rohamra indult minden erkölcsi tisztaság és romlatlan izlés ellen. Három-négy darabon keresztül annyi frivolságot tartak a közönség elé, hogy többször készakarva sem lehetett volna összehordani. A világrét sem mernék mondani, hogy tetszés nélkül. Amíg a nézők nagy része bosszankodott, hogy a művészet nevében és a művészet eszközeivel mindent ennyire lehet és szabad profanizálni, a másik rész széles mosollyal mulatott a goromba ötleteken és ocsmányságokon. Első sorban a jó izlésű publikumra kellett volna tekintettel lenni. Mert nem mindnyájan vagyunk degeneráltak és hajótöröttek. Úgy látszik, először ezeket akarta megnyerni, mert a későbbi színdarabok már tisztességesebbek voltak, s ami bennük kifogásolható, az nem volt annyira kiélezve. Valóban több kíméletet érdemelnénk és talán jogunk volna elvárni több és tisztább művészetet is. S ezzel kapcsolatban egy kérdést kell fölvetnünk. Hol van a színtügyi bizottság? Valamikor szükségét látták annak, hogy megalakuljon, most pedig a pazar semmittevés gyönyöréit élvezi. Kellemes állapot lehet, de a közérdek is ér annyit, hogy némi kötelesegteljesítésért fölébredjenek legkényelmesebb nyugalmukból. Lám, ha felülvizsgálták volna az előadandó darabokat, tán nem volna a közön-

ségnek oka az elégedetlenség hangos nyilvánítására.

— **A borbándi állami el. iskolai tantestület** egy-két hívőnek és a gyulafehérvári áll. elemi iskolai tantestület tagjainak közreműködésével folyó hó 18-án, vasárnap Borbándon az áll. el. iskola termeiben tancmulatsággal egybekapcsolott jótékony célú műsoros estélyt rendezett, melyen a zenét a nagyenyedi első zenekar szolgáltatta. A műsor két darab egy-egy felvonásos vígjátékból állott, melyeknek címe „Idégek” Michel Labichetől és „Valami hibája van” Gondinettől. Ezek között Deák Gyula körjegyző Petőfinek Apostol című költeményéből szavalt. Mindkét mulattató színdarab igen jól sikerült, a szereplők mindenképp megkésztüléssel mutatta be a maga játékát. De külön is méltó elismerést és kiváló dícséretet érdemelnek Szentpétery János és Deák Gy., kik az ideges ember természetét igen hűen tudják utánozni, Szőke Imre mint szolgálta természetet haboztatva és tréfás mondkáival a publikumot igen jól mulattatta. Ugy szintén a második vígjátékban igen jól oldották meg szereplőket Paket Ilona a valami hibával bíró háziasszony, ennek férje Szőke Imre orvos, Szentpétery János mint utóbbinak nagybátyja, ki az egész estélynek és mulatságnak ügyszólva a lelket adó főszereplője vala, de nem csekély jártasságot és ügyességet, nagy bátorságot tanusított Palfy Margit is mint szobaleány. Mindnyájan, de különösen a gyulafehérvári áll. iskola tagjai nagy áldozatot hoztak e szereplésükkel a kultúrának, kellemes időtöltést és élvezetet szereztek a Borbándon helyből és vidékről megjelent s a tágas tantermet zsufolásig betöltő néző közönségnek, kik közt többen voltak Gyulafehérvárról, Alvincről, Nagyenyedről, Vajadszról, Aradról s más vidékekről is. Mindössze begyűlt 260 korona, miből a kiadást levonva, a kitűzött célra is (iskolai zászlóalj felszerelése) marad még 47 korona mint tiszta jövedelem. A felüljártésekről más helyen számol be az estély rendezője. A tancmulatság vígan és jókedvben másnap reggel virradtig tartott. Az állami iskola gondnokság ez alkalommal köszönetet mond a mulatságon résztvevő összes közönségnek, a szíves felüljártóknak, de különösen a színelőadás szereplőinek s ezek közt is első sorban a gyulafehérvári iskolától való közreműködőknek, akik e lépéssel elősegítették az utótrést a borbándi közt is a szellemi műveltség bevitelében és fellendítésében.

— **Lelkigyakorlatok.** A csíkszeredai r. kath. főgimn.-ban az idei lelkiGYAKORLATOK febr. 28. márc. 3. napján lesznek, még pedig a III.—VIII. osztályosoknak Halmay János (P. Antal) plebános, az I.—II. osztályosoknak pedig Simonffy József csíkszeredai segédlelkész lelkivezetésével. Ugyancsak Halmay János vezeti a lelkiGYAKORLATOKAT a csíksómlói r. kath. tanítóképzőben, ahol azok márc. 5-én kezdődnek s négy napig tartanak, ezután pedig a csíkszeredai polgári leányiskolában.

— **Hűshagyódbi mulatság.** A csíkszeredai róm. kath. főgimn.-al kapcsolatos internátus ifjúsága az előjáróság kezdeményezésére és vezetésével febr. hó 20-án szépen sikerült csúszásos estélyt rendezett. A nagyszámú közönség majdnem zsufolásig megtöltötte a tornacsarnokot, amely színhelye volt az ifjúság némes törekvése bemutatásának. A műsor bevezetése-képen Rös János internátusi igazgató az előjáróság és ifjúság nevében üdvözölte a megjelenteket és mondott köszönetet az előlegezett bizalomért. Ezt még nem érdemelheték ki, hisz csak rövid ideje vannak Csíkszeredán, de törekedni fognak, hogy az előlegezett bizalmat ki-

érdemeik. Mindent meg fognak tenni, hogy elérjék azt a nemes célt, melyért Csikmegye oly nagy áldozattal emelte fel az internátust. Meg fogják mutatni, hogy ebben az intézetben nemesek imádkozni tanulnak, nemesak a tudomány elemeit igyekeznek elsajátítani, hanem a nemes, ifjúhoz illő szórakozásból is kivesszük részüket. Nemesak a lélekről gondoskodnak itt, — bár ez a legfőbb cél, — hanem a testnek is megadják, ami a testé, hogy így az ifjak testben és lélekben megerősödjék az életben hasznos tagjai legyenek az egyháznak és hazának. Olyan ifjakat akarnak nevelni, akik nem akarják magukat hazájukkal csak eltartatni, hanem azért dolgozni is akarnak. Beszédét azzal a kívánsággal fejezte be, hogy találja meg mindenki ezen a családiás estélyen azt a jó kedvet és szórakozást, melyet ki-ki maga elé varázsolt gondolatban. Kaldi Gy. „Erdélyi bujdosó dalát” jó betanítással, szépen énekelte el az internátus növendékeiből erre az alkalomra alakított vegyeskar, amelyet a műsor énekszámaira Orbán Mihály adótsit tanított be nagy tudással és ügyességgel. Odaadó fáradozásáért elismerés illeti. Ágner Béla tanár „Két deak” c. párbeszédet, amelyben a nikotin káros hatását vizsgálja humorosan, ügyesen beszélt el Antal Károly és Porumba Jenő III. o. tanuló. Ezután egy néméből átdolgozott bohózatot adtak elő, amelynek címe „A három frakk.” Mulattató, általános derűltséget kelteni képes darab, amelyet Ambrus János, Balla Sándor, Páll Vencel, R. Sántha Albert, Magyar Gerő és Bokor Endre tanuló kifogástalanul adtak elő. A legjobb alakított mégis Ambrus Jánostól láttuk, aki ezen az estén színjátszási és előadói tehetségét többféle szerepben igen előnyösen mutatta be. A férfiak Vörösmarthy-Horváth „Késő vágó” c. enekét precízben adta elő, melynek végeztével Ney „Dr. Kerekas” c. bohózata neveltette meg számtalanszor a közönséget. Ambrus János, Bene János, Bakó József és Ferenczy Béla jó öszjatekolt produkált és jól megérdemelték azt a tapsvihart, amely fáradozásukat jutalmazta. Ambrus kitűnő végző. Bene ügyes bolond volt. Balla Sándor VI. o. t. kislejt, amelyeknek szövegét Venczel József tanár írta, köztetszés fogadta. Ambrus János nagy hatással szavaltta el Karaszki „A furfangos cigány” c. humoros költeményét. Amade-Árany Töbörzőjának eléneklése fejezte be az estélyt. Úgy az internátus előjáróságát (Rész, Ágner, Boreza Gergely), mint a szereplő ifjúságot a legnagyobb elismerés illeti meg. Az előjáróság a betanítással és rendezéssel fáradságos munkát végzett, az ifjúság is derekasan megálta helyét s így jól megérdemelték a nagy erkölcsi és — ami szintén nem utolsó — anyagi sikert is. A jól sikerült kezdet szolgáljon buzdítással, hogy minnél többször részesítsenek ily nemes szórakozásban.

— **Lelki gyakorlat a brassói r. kath. főgimnáziumban.** Hamvazószerdának délutánján vette kezdetét a brassói gimnázisták lelki gyakorlatja, melynek vezetője Halmay János szombathelyegyházmezei plebánus volt. A plebánus régi, kedves ismerősünk. Hét év előtt, éppen ilyen tájt volt már nálunk lelki gyakorlatot tartani. Akkor P. Antal karmelita atya volt. Szónoki erényei a régiek maradtak, sőt fokozódtak. Beszédei tartalmasak, formásak és mindvégig lebilincselők. Ismeri az ifjúság lelki világát s a kritikus pontokon egy-egy ötletes fordulattal, találó példával mindig felébreszti és lekötí az érdekeltséget. Beszédei az ifjúságra látható hatással voltak. A kényesebb témákat délután 5 óránkint fejtette, s ezeken a fejtetéseken csak a felsőbb 5 osztály növendékei vettek részt. E lelki gyakorlatokkal párhuzamosan esténként a höl-

gyeknek mondott szentbeszédet. Vasárnap d. e. megkezdte a zárdaiskola növendékeimél a szentgyakorlatot, amely szerdáig tart.

— **Nyárádrmetén** a róm. kath. elemi iskolában alkóholelleses ünnepélyt tartott a tanítótestület f. év február 19-én hétfőn a sztmise után. Az egyik tanteremben ötszázötvenöt négy felső osztály növendékeinek igen kedves és közvetlenül magyarázta meg Molnár Miklós plébános igazgató az alkohol jól ismert káros, veszedelmes romboló munkáját az emberi s főleg a zsenge gyermeki testben. Olyan kedves és megkapó módon beszélt, hogy a gyermekek önként és ünnepélyesen fogadták, hogy ha rájuk erőszakolnak, sem fogadnának el semmiféle szesz-es enni-inni valót. Utánna S. Kovács Pongrácz tanító szólt a gyermekekhez: a szeszgyártás undort keltő eseteinek kedélyes előadásával fogadta az ünnepélyes fogadalom öszinte érdemét. A növendékek eneke, szavatai és alkalmi felolvasása is hozzájárult a kis ünnepély lelkesítő voltához.

— **Papi konferencia.** Maroszáék „szentföldi” papsága Pap Tamás alesperes-plebánus elnöke alatt Nykőszvényesen február 15. tartotta meg nagym. Püspök úr által intendált havi konferenciát. Elnököl alesperes-plebános körülményekhez mért lendülettel beszédben mutat rá hullámzó társadalmi életünkre. A papságot örvénypontra állította, helyesen fölfogott és gyakorolt hivatása. E társadalmi forgatagban, — ha megsemmisülni nem akar, — egyenlő gondolkodású emberekkel kell támoszkodjék. A havonként tartandó papi konferencia: kiáltó szükség. Ez volt refrainje a magas nivón mozgó beszédnek. Aztán kimondotta a „szentföldi” papsága, 1. hogy minden hónap első csütörtökjén előre kijelölt helyen megtartja konferenciáit; egyben szentségimádást és gyónást is elvégzi a papság. A lelkipásztorkodás szempontjából pedig kimondja a konferencia, hogy a konferenciát megelőzőleg a hívek figyelmét is föl hívja az első csütörtökre és az akkor tartandó gyónatás és szentbeszédre. 2. Az alkohol pusztítási ellensúlyozandó, kimondja a konferencia, hogy kezdve az iskolától az antialkoholizmus érdekében minden vonalon fölveszi a harcot. 3. Gyermekevédelemhez erkölcsi és anyagi támogatást ajánlja föl. Márciusi gyűlés Nyremetén lesz, a főnebb jelzett programmal. Úttörő munkájáért e helyen is köszöntjük Pap Tamás alesperes plebánost.

— **A kath. népszövetség Sepsiszentgyörgyön** folyó évi február 25-én a délutáni órákban népes gyűlést tartott. Székely Károly helybeli esperes-plebánus lelkes beszéddel nyitotta meg a gyűlést és hű képet adta azoknak az üldözötteknek, amelyekben a róm. kath. egyház megalapításánál kezdve a mai napig részesült és ezen üldözöttek elhárítására és mérséklésére ajánlja a katolikusok tömörülését, szövetkezését és így a népszövetséget. A népszövetség célját szép és meggyőző előadásokban ismertették Fröhvirth Mátyás egyházmegyei népszövetségi titkár és az egyházmegyei hatóság által kiküldött Dr. Boér Pál. A szónokok előadásait végig a legnagyobb lelkesedés kísérte, melynek hatása alatt, akik meg nem voltak tagok, jelentkeztek és az „Új Lap”-ot többen megrendelték. A gyűlés a Hymnus eléneklésével végződött. Hogy a gyűlés ilyen szépen sikerült, az a Székely Károly esperes-plebánus érdeme.

— **Harmadrendi gyűlés Marosvásárhely.** Február 25-én d. u. 5 órákor zsufolási megtöltötték a harmadrendiek a r. k. iskola nagytérmet. P. Máthé Özséb igazgató elmondotta nekik a III. rend történetét. Felvilágosította a tagokat arról, hogy a III. rend nem imádkozó társulat, hanem a ker. erényeknek gyakorol-

iskolája. A mint a katonákat béke idején is gyakorolják, hogy a harc készületlen ne találja, úgy a III. rend tagjai is erényes keresztény életükkel részt kell vegyenek a társadalmi életben s az annyifélel megáradott kath. vallásnak örei és példányképei legyenek. Hangoztatta, hogy az Egyház a világ tengerén hajó, őrszeme Krisztus, kormányosai a római pápával egyesült püspökök, papok és mindkét nem-beli szerzetesek, a hajót mozgató s a hullámokat tovább vivő gőzerő a III. rendieknek nem a pusztá ima, hanem egy emberi életet megnevesítő becsületes és erkölcsös élete. — Egyhangulag elfogadták azt az indítványt, hogy a Kath. Népszövetség tagjaival szövetkezve egymást támogatták, katolikusellenes újságokat nem vesznek kezükbe s asztalaikon kath. regények foglalnak helyet. Elhatározták egy III. rendi könyvtár beszerzését is s hogy a Népszövetségnek tagjai lesznek. 15-ön azonnal be is íratkoztak.

— **A kilyénfalvai kath. Népszövetség** műkedvelő ifjúsága által — Sipos Károly pleb. és a Fogy. Szövetkezet Igazgatósága védnöksége mellett — febr. 17-én rendezett színelőadás ügy erkölcsileg, mint anyagilag igen jó sikerrel — és a környékbeli falvak intelligenciájának élénk érdeklődése mellett folyt le. Várakozásukban nem is csalódtak. „A falu rossza” került színpadra. Dacára a kezdet nehézségeinek, mindegyik szereplő fényesen oldotta meg feladatát. Nemesak a főszereplők: Göndör (Krisztó Károly), Boriska (Salamon Juliska), Fedli (Hein Gy.), Gonosz P. (Kolozsi Ferenc id.), Finom Rózsi (Hein Gy.-né), hanem a legkisebb szerepeket is oly meglepően öntudatos precizitással alakítottak, mely a legmesszebb menő kiválmakokat is teljesen kielegette. Alig is volt vége-hossza a lámpák elé hívásnak, a közönség mindenik szereplőt újból látni, ünnepelni akarta. Az ügyes rendezés Kovács József szöve. boltkezelő érdeme. Előadás után a közönség kitűnő hangulatban — táncolva, szórakozva — a hajnali órákig maradt együtt. Összesen begyűlt 339 kor., melyből a kiadások leütésével tiszta bevételként megmaradt 200 kor. a jótékonycélra. Isten fizesse- és jutalmazza meg úgy a tiszteletjegy megváltók, mint a felülfizetők jótékony kegyességét!

— **A közeledő márciusi hava** méltó megszentelésére nagyon alkalmas és nagyon ajánlható a „Márciusi Ipolyák” című kedves imakönyv, melyet Szent-József tiszteletére Dr. Szentgyörgyi Jordán Károly apat-plebános állított egybe. Az imakönyv kapható szerzőnél Szaniszlón, vagy a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében Budapesten (IV. Kecskeméti-utca 2.) Ára csinos vászonkötésben 2.50 fill., bőrkötésben aranyozott metszettel 5 kor.

— **Zichy Nándor** emlékműre való adományokat szívesen elfogad és továbbít lapunk szerkesztősége.

— **A lengyel templomépítő egyesület** előnöksége ez uton tisztelettel kéri mindazon jóakaróit, akiknek Magyarország területén lengyelajkú vagy lengyel származású rokonai, ismerősei, barátai vannak, hogy azoknak pontos lakásiméit az egyesület vezetőségével (Budapest, X. ker. Kelemen-utca 32) közölni sziveskedjenek. Beküldött címeknek gyűjtőívét küldünk s szíves jóindulatukért előre is köszönetet mondunk. Pártfogását annál is inkább vagyunk bátrak kikérni, mert e templom a magyarok használatára is fog szolgálni.

A lengyel templomépítő-bizottság Budapesten tisztelettel kér segítséget a „Lengyel-magyar barátság” című röpirat terjesztésében, különösen több példány szíves megrendelését ifjúsági

könyvtárak, olvasótermek stb. számára. Magán-
úton vagy nyilvánosan kiejtett barátságos szó,
amely mások szíves figyelmébe ajánlja ezt a
mozgalmat, mely a budapesti lengyel templom
mínél előbbi felépítését célozza, gazdagon ju-
talmazza a szerző dr. Lubeckinek és a tem-
plomépítő-bizottságnak a törekvését. Hisz a nem-
zetek közti barátság erős ellentét a mostani
idők dühöngő nacionalizmusával és a kereszt-
tényellenes pömetziségi küzdelmekkel szem-
ben. Főhívjuk a t. olvasók figyelmét arra, hogy
ez a rópirat megemlékezik közös lengyel és
magyar védőszentjeinkről és pedig: szent Kunig-
unda lengyel királynőről, bl. Jolantáról, bl. Szal-
omén, szent László, szent Kázmér lengyel király-
fióról, s végül Hedvig lengyel királynőről, akinek
boldoggá avatási pöre most van folyamatban.
A rópirat azon átvévit, akik nem volnának tisz-
telek közreműködni annak terjesztésében, kis-
zelettel kérjük, hogy annak árát (1 kor.) beküld-
jen szíveskedjenek. Felülfizetések köszönettel
fogadtatnak. Danek Vince lengyel lelkész. Buda-
pest, X., Kelemen-utca 32.

— **Csak Mautner-fele magvakat vásárol-**
nak helyesen gondolkodó, számító gazdák és
kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak
volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez
csak a magvak rovására és a vevő kárára
lehetőséges.

— **A XI. katolikus nagygyűlés** Mihályfi
Ákos dr. egyetemi tanár javaslatára elhatározta,
hogy a katolikus egyetem tárgyában már hozott
nagygyűlési határozatokat megújítja s a püspöki
kart oly bizottság kiküldésére kéri, mely a ka-
tholikus egyetemre tett alapítványokat összegyűjti
s az egyetem megvalósításának kérdésével fog-
lakozik. Az Országos Katolikus Szövetség e
határozat alapján összegyűjtötte Mihályfinak erre
vonalkozó előadásait és cikkeket s azokat a Ka-
tholikus Közlöny külön számaiként kiadta. Ezzel
egyidejűleg pedig felírta a püspöki karhoz a ha-
tározatban említett bizottság kiküldése iránt.

— **Köszönet.** Takarékpénztárunk a helybeli
oltáregyletnek 50 K-t adományozott, melyért
köszönetet mond az egylet vezetősége.

— **Drágább lesz a vasúton-utazás.** Ké-
szül az új személyszállítási tarifa, mely véget
vet majd annak a paradicsomi állapotnak, hogy
az összes európai államok között Magyarországon
legolcsóbb a vasúton-utazás. Arról értesülünk,
hogy az új díjszabás terveit jövő hónap elején
már bemutatják a közlekedési tanácsnak és má-
jus közepén már életbe is lép az új személyta-
rifa. A tervezetről kiszivargott hírek szerint a
szomszédos forgalomban nem lesz jelentékeny
a viteldíjak felemelése. Annál drágább lesz azon-
ban a nagyobb távolságra való vasúti utazás
díja. A zónatarifa; a bizonyos távolságon túl
egy összegben fixrozott díjszabás egészen meg-
szűnik, hogy átengedje helyét az új, jelentéke-
nyen drágább tarifának.

— **A Világegyházból.** (Folyt.) A keleti
szertartású egyesült egyházak. a) Gör. kath.
rúten szert. érsekség 1. püspökség 7. b) Gör.
kath. román szert. érsekség 1. püspökség 3.
c) Örmény szertartású pátriárchái szék 1. érsek-
ség 4. püspökség 14. d) Kopt szertartású pátri-
árchái szék 1. püspökség 2. e) Görög-melchita
szertartású pátriárchái szék 1. érsekség 3. püs-
pökség 9. f) Szír szertartású pátriárchái szék 1.
érsekség 3. püspökség 5. g) Szír chald szertar-
tású pátriárchái szék 1. érsekség 2. püspökség
9. Szír maronita szertartású pátriárchái szék 1.
érsekség 6. püspökség 3. A keleti szertartású
egyesült egyházak összege: Pátriárchái szék 6,
érsekség 20, püspökség 52. Összesen 78.

CSARNOK.

Gróf Mikes János.

(Folytatás.)

Azért gr. Mikes helyes érzéssel fogott bele
a Székelyudvarhelyen is fennálló urasági kultusz
megreformálásába. Templomot rögtönöz a sza-
bad ég alatt, oltárt emel a piacon és ezer meg
ezer ajk zengi: „Oh ki ez oltáron, kenyérszine
alatt” stb. S amily szívesen látjuk az anyafalvi
retent a nemzeti zászló alatt a kátona, a hada-
közök székelyt, ép oly szívesen látjuk a Krisztus-
szobor, s az Oltáriszentség körül a terdeplő és
imádkozó székelyt Udvarhely piacán. Sajnos
azonban, hogy Úrnapjátuk ily impozáns meg-
ünneplésében a vidéknek körmenetek alakjában
való megjelenése, részint a korcsmák korlátlan
hatalma, részint egyéb kiesnyes okok miatt, de
gr. Mikes nem szíves beleegyezésével, megszűnt
noha anélkül is a tömeges megjelenés fenmaradt.

Amily fáradhatatlan és önfeláldozó gróf
Mikes hivatalos dolgaiban, ép oly nagylelkű és
szorgalmas papársai és munkatársai ügyes
bajos dolgaiban is.

Nincs kérdés, még magánügyekben is, ame-
lyet papársai javára meg ne halgatna és ame-
lyért magas összekötéseit még önmegalázás
árán is szívesen fel ne váltaná. Innen a mon-
dás: neki és vele minden sikerül.

Látta, a munkában kifáradt vagy betegség
által munkakeptelenné lett papok mostoha sor-
sát, amiért nemcsak a nyugdíj rendezésének
hathatós támogatója, de felveti egy papi men-
ház eszméjét és külföldi ezirányú tapasztalatait
felhasználva, kidolgozza annak tervét is.

Látta és tapasztalta az alsó papság anyag-

szorult helyzetét s különösen az önálló állásba,
háztartásba kezdő fiatal papok nehéz sorsát,
azért tervébe veszi az egyházmegyei központi
pénztár oly irányú átszervezését, hogy az csak-
ugyan legyen egy központi egyházmegyei pénz-
intézet, amelyben úgy az egyházi emberek hitel-
igényei kielégítést nyerjenek, mint az egyes
egyházak pénzei biztosan elhelyezhetők legyenek
és így a papok az igen sok helyen terhes
s valódi hivatásuk rovására eső pénzkezelésektől
felmentessenek.

Igy válik gróf Mikes rövid esperesi működése
bensőleg tartalmassá és emlékeztetéssé,
külsőleg pedig impozánssá, hirdelve, hogy ő
amennyire vir idealis, ép annyira vir practicus is.

(Folytatjuk)

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

Kilyentelva. A felülfizetők névsorát lapunk szük-
kerete miatt nem közölhetjük. Kivételesen ha kívánja a
névsort visszaküldjük.

Kérdésközlő. A „capella-publica” vagy oratorium
pulsajum azzal a kiváltsággal bír, hogy ott a legnagyobb
ünnepeken is szabad misézni és a szentáldozást kiosztani.
Erre néve nem kell külön irásbeli engedély, elég-
séges az általános egyházi jogi intézkedés. Tehát a hus-
véti áldozáshoz is m i n d e n h i v ő nyugodtan járulhat
az oratorium publicumban. Vale.

X. Ha Lurdáról többet akar tudni, rendelje meg ezt
a havi képes folyóiratot: Lourdes. Szerkesztő Tóth János
plebánus. Fertőmegyes. Ára 4 K.

Sz. M. Köszönet kedves soraiért. Mások is így ró-
viden.

Nehéz az élet. Tárcaibán óriási halmaz van kosarunkban,
majd sorra kerül.

Barót. Az nem önének, hanem K. R.-nak szolt; de
így is jól van. Magunknak is kell ügyelnünk egészségünkre,
ez morális kötelesség.

Mikháza. Jönni fog a beszéd is, de nem beszéd
formában.

V. Ajánljuk a Hitstudományi Folyóiratot, abban meg-
talál mindent. Címe: Bpest, IX. Mátyás-utca 18. 10 K.

!! ERDÉLY EGYIK RÉGI MEGBIZHATÓ KERESZTÉNY CÉGE !!

KELETI L.

szőlőbirtokos és bornagykereskedő
!!! SZÁSZSEBES, Szebenmegye. !!!

Miseborul és házi fogyasztásra
ajánlja zamatos erdélyi asztali és
csemegeborait. * Tessék boraim
kiváltsága felől próbarend-
lés által meggyőződni. * A borok
utánvétellel, jó információ esetén, 1—3 havi
hitelre, vevő hordójában, vagy saját hordóm-
ban küldetnek. * Hordóim nyolc
héten belül teljesen jó álla-
potban, bérmentve visszakül-
dendők. * Fagyos időben a
borok szalmába csomagolva
szállítatnak.

Sürgőnycim: KELETI, SZÁSZSEBES.

Borárjegyzék:

1911. évi erdélyi asztali, könnyebb fehér bor	K 46
1911. évi erd. asztali jobb minőségű fehér bor	K 49
1911. évi erd.-marosmenti finom vegyes fehér bor	K 52
1910. évi erd. asztali fehér bor	K 54
1910. évi erd.-marosmenti finom vegyes fehér bor	K 56
1909. évi erd. asztali fehér bor	K 58
1903. évi finom erd. asztali fehér bor	K 62
1902. évi fehér pécseyebor	K 64
Ó rizling, fehér	K 70
Ó som (ormint)	K 90
Ó muskotály	K 100
Ó vörös burgundi borok	K 80

Az árak Szászsebesben, pincében
értendők.
Megrendelésnél szíveskedjenek a lapra hivatkozni.
Posta, táviró, távbeszélő,
: vasutállomás helyben. :

HAZAI IPAR!

ALAPITTATOTT 1770.

Andrásófszky Efraim

műharangöntő Kolozsvárt, Kossuth L.-u. 36. sz.

Ajánlja a főtisztelendő minden felekezetheli magas papság, egyházközség és tks. gondnokságok figyelmébe Erdélyben legnagyobb

harangöntődjét.

Elvállalja minden fajta harang öntését vagy repedt harangok újraöntését és azok becserélését. Ajánlja továbbá az általa feltalált s a birodalom mindkét felében kir. szabadalommal kitüntetett **vaskoronás felszerelését** felelősség mellett. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesít.

Költségvetéseket kívánatra bérmentve küldök azonnal.

Tisztelettel **Andrásófszky Efraim.**

Szőlőoltványok,

különféle amerikai (Hybrid) *alanyokon*, kifogástalan minőségben, **fajtisztaságáért** jótállva. Kaphatók:

Benedek Henrik

szőlőteleptulajdonosnál. **Medgyesen**, Nagyküküllő megye. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Templomok, oltárok, szószékek festését és aranyozását elvállalja a legjobb kivitelben és jutányos árban

Urbánszky Fülöp műfestő

Kolozsvár, Sörház-u. 2.

Költségvetést, új tervek készítését díjtalanul elvállalom.

Szőlőoltványokat

szállít amerikai sima és gyökeres veszőket

különféle fajokban, **fajtisztaságáért** jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

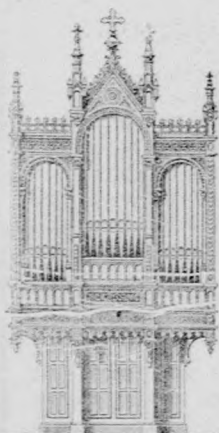
Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**
Medgyes 67. sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni.

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett **elismerő levelek**, emellett minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának **fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról**

BODA JOZSEF

ORGONA ÉS HARMONIUM ÉPÍTŐ CSIKTAPLOCÁN.

Van szerencsém a főtiszt. papság és a m. t. egyháztanács szíves tudomására hozni, miszerint

Orgona és harmonium építő műhelyemet

teljesen újonnan rendeztem be, minek utánna módomban áll a legnagyobb szabásu orgona építést is elvállalni. Bárminemű javításokat és átalakításokat jutányos árban, pontosan eszközök.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel
Boda József, orgona és harmonium-építő Csiktaplocán.

ALAPÍTVÁ 1898.

ALAPÍTVÁ 1898.

Valóban jó és szépen égő —

templom olaj,

finom olajból, üveg, tömjén, füstölőszén az egyh. szabv. megfelelő

méhviaszgyertya

∴ kapható a legjutányosabban ∴

Dokupil Lajos

viaszgyertya gyárosnál —

Nagylévárdon, (Pozsonym.)

Áraim: olaj 1 K 20 f. olajból 2 K 50 f. üveg 2 K, tömjén 2 K 40 f-től 3 K 20 f-ig kgr.-kint.